

CONSELL GENERAL

PRINCIPAT D'ANDORRA

---

*Grup Parlamentari
Socialdemòcrata*

DEBAT D'ORIENTACIÓ POLÍTICA

INTERVENCIÓ DE **JAUME BARTUMEU**,
EN NOM DEL GRUP PARLAMENTARI
SOCIALDEMÒCRATA

8 de juny del 2012

Ahir al matí vam escoltar un discurs que es podria resumir així: el Govern treballa molt, fins ara mai ningú havia fet res pel país i en conseqüència vostès són els primers a fer-ho. I a més són tan valents que no tenen por del “desgast polític”.

Doncs no: ni són els primers que treballen pel país ni seran pas els últims. Andorra és valenta.

Ens va dir que, fins ara, “hi ha hagut massa oportunitats perdudes”. Miri, hi estem d'acord.

Entre el juny del 2009 i l'abril del 2011 vam viure –i Andorra va patir– actituds d'irresponsabilitat colossal per provocar inestabilitat interna. Alguns de vostès, Sr. Martí, les van orquestrar, dissenyar, i alguns dels seus consellers actuals protagonitzar.

Ens volien fer fora i seure als despatxos ministerials.

Antonio Maura polític liberal espanyol de finals del segle XIX i principis del segle XX va tenir una frase que és de plena aplicació al que s'esdevingué l'abril del 2011 amb l'arribada de l'onada taronja de DA “... que governin els que no deixen governar.” Arribaren amb una majoria parlamentària immensa com la mar. Arribaren precedits per la comunicació de la idea que la seva vàlua havia estat provada en els esglaons directius de les entitats bancàries i amb un polític populista al davant.

Es notava una sensació de confortable alleugeriment. Finalment arribaven els competents, que donarien confiança.

Els promotors de DA i vostè, Sr. Martí, es van abraçar a la crisi econòmica prometent de tot i força, sempre, això sí, amb molta il·lusió, per aconseguir arribar a l'Edifici Administratiu, el Govern.

Ja fa més d'un any que hi són però aquella abraçada se'ls ha girat en contra.

Amb tretze mesos s'ha passat de l'engany al desengany, de fer tot el que deia que no faria a fracassar en les seves promeses de reactivació de l'economia.

Les il·lusions s'esvaeixen, els artificis s'esfumen, les caretes cauen i les promeses s'esquincen.

L'economia està avariada, la desocupació augmenta i la solidaritat recula.

No fa falta dramatitzar. Només cal observar, prendre nota i anar traient conclusions. I el balanç no pot ser més desolador.

En un any del seu govern, la riquesa nacional ha disminuït, les importacions, les inversions, l'estalvi, i el consum intern han fet un pas enrere.

I, dissortadament, tantes i tantes empreses han tancat amb la consegüent crescuda del nombre de desocupats.

La crisi ja s'ha endinsat fins a la fibra moral de la societat, passant de la desorientació a un estat de descontentament cada dia més perceptible.

L'economia desafina d'una manera espectacular i no pot afinar-se tan sols amb elements de comunicació.

La societat ha entrat en processos de fragmentació.

Ara fa un any es suposava que vostè, Sr. Martí, podria comptar amb un equip econòmic convincent i eficaç.

La ciutadania que els havia fet confiança pensava que les mesures més profundes i les reformes de més envergadura s'haurien endegat en qüestió de setmanes, per aconseguir generar prosperitat, injectar crèdit a les petites empreses, relançar l'empresariat i propiciar generació de treball.

Però res de res.

Crec, Sr. Martí, que aquest debat d'orientació política li arriba en un bon moment i hauria d'ajudar-lo. Després d'un any on ha primat el desconcert i la desorientació en l'actuació del seu govern, potser és hora que s'orienti una mica.

Vostè va presentar a les eleccions una proposta que es pretenia pragmàtica i allunyada de les ideologies tradicionals. Un any després he de reconèixer que és veritat: ha demostrat no tenir cap ideologia clara. I li diré encara més, vostè ha canviat la ideologia pel clientelisme, intentant aconseguir a tots els que va prometre alguna cosa, i en particular als poders fàctics que van impulsar la plataforma que el va portar al càrrec. Però com passa sovint amb aquesta manera de fer política, que de nova poc en té, és impossible aconseguir tothom. I vostè ha aconseguit, en un any, fer enfadar, fins i tot, alguns dels seus més fidels suports, als quals va dirigir la part final del discurs d'ahir.

Aquest primer any del govern de DA és una perfecta demostració que sumar per sumar pot fer una suma zero. Afegir-se a la indefinició no multiplica sinó que acaba restant i això no permetrà avançar.

Sou un bon exemple per il·lustrar l'anàlisi que exposava Parag Khanna el 31 de maig, dijous passat, a *La Vanguardia* quan deia que "... la democràcia a Europa degenera en populisme, però guanyar eleccions no et fa millor governant, ni una majoria absoluta et fa eficient."

Andorra viu una situació excepcional.

Hi ha canvis profunds que afecten a l'economia, a la societat i també a la política.

Hi ha també un intent de conversió de l'economia en la ideologia dominant sobre la base de condicionar sempre els drets socials i culturals a la situació econòmica.

Una política que faci valer, que defensi, l'interès general és l'única empara que tenen els ciutadans davant la voracitat dels poderosos, que la crisi ha exhibit sense cap disfressa, tant a Andorra com arreu d'Europa.

Una societat democràtica és un espai de responsabilitats compartides.

Està regulada per unes lleis i per uns principis que són als textos constitucionals.

A Andorra la nostra societat es fonamenta damunt els límits que garanteixen la mínima cohesió necessària per poder parlar de comunitat nacional andorrana.

Ja sabem que en les societats capitalistes la democràcia es fonamenta també en l'acceptació de la desigualtat econòmica amb el contrapès de la igualtat política i de drets.

És, no cal dir-ho, un equilibri precari que necessita un component important d'equitat, si es vol evitar una fractura social que només pot conduir al conflicte i a la indiferència.

POLÍTICA SOCIAL

Per això, l'opció intel·ligent i responsable consisteix a vincular regulació econòmica i obertura a la inversió estrangera amb el reforçament de les proteccions socials, i no pas oposar una cosa a l'altra.

La reforma de la Caixa Andorrana de Seguretat Social pot ser ineludible però únicament pot ser cohesiva amb una modulació molt afinada dels retocs.

Preteneu que no esteu conculcant ni trepitjant cap dret. I ahir per reforçar la vostra argumentació ens dèieu que “un jubilat rep de mitjana una pensió que representa el triple del que ha cotitzat”. Esteu en línia amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social que, la setmana passada, publicava unes estadístiques, fredes i cíniques, intentant culpabilitzar la gent gran que “costaria” 5.500 euros a l'any al sistema andorrà de seguretat social en despesa sanitària.

La gent gran no són números, no són pèrdues. La gent gran són persones a les quals hem d'agrair, entre moltes coses, que vostè i jo estiguem aquí i ara, en la seu del Consell General, parlant sobre el seu futur. Si en les noves formes de governar s'inclou la desconsideració i el tractament de la gent gran com si es tractés d'un fred centre de cost comptable... s'ho han de fer mirar!

Amagueu o oblideu, o possiblement desconeu, que el benestar són drets, no serveis. És més, aquests drets són essencials al nostre sistema constitucional, a l'Estat de dret democràtic i social que és Andorra.

El to del seu discurs pretén culpabilitzar a tots els usuaris de la CASS i als prestadors. Nosaltres no pretenem rebaixar el nivell d'exigència i control en les prestacions però no podem admetre que es faci pagar a justos per pecadors.

Fa angúnia que només ens parli del paper de control i inspecció de la CASS i s'oblidin els principis de solidaritat, igualtat i defensa, garantia i protecció dels drets reconeguts a l'article 30 de la Constitució, i garantits per l'Estat.

Malmetre ideològicament el benestar perquè “costa massa i no ens ho podem permetre” és malmetre la democràcia, i maltractar la Constitució que, com ho sap tothom, Sr. Martí, vostè no la volia.

D'ençà que heu arribat al Govern us dediqueu a complaure les exigències d'aquells que han prestat els diners a l'Estat, reduint la despesa pública i assumint, sense discutir ni reflexionar-hi cinc minuts, que l'actual Estat del benestar ha de ser revisat.

Ens dieu que és dolorós però, n'esteu convençuts, no hi ha cap més alternativa.

Doncs n'hi ha una: definir el marc d'una ciutadania social, que no deixi ningú en la dependència, la vulnerabilitat o desprotegit davant els accidents de la vida.

El pacte d'Estat sobre les prestacions socials s'hauria de fer sobre això.

Però el seu pacte de Toledo d'ahir, Sr. Martí, no era pas això, era un “lo tomas o lo dejas” sobre la base del que vostès ja tenen decidit. Això no és consens, ni

ampli ni curt, és un intent d'imposició de la vostra "veritat revelada": que l'única manera possible de sortir de la crisi en la qual es troba Andorra seria a base de retallades de la despesa pública social, reduint encara més l'escassament desenvolupat Estat del benestar.

Voldríeu centrar així el debat únicament en com retallar, malgrat l'enorme evidència que aquestes mesures són contraproductives tal i com ho demostra el que ha estat succeint a Grècia i a Irlanda, països en els quals aquestes mesures estan empitjorant espectacularment la recuperació econòmica.

Això no és, no pot ser, un pacte d'Estat. Això era i és un simulacre, una disfressa.

L'anunci de flexibilització del mercat laboral no és una bona notícia. A ben segur algun organisme internacional no compartiria aquí la vostra convicció.

Pel que fa a la reforma de la Funció Pública celebri que no vulguin "... fugir d'estudi ni un minut més..."

Llàstima que, aquí també, vulgui fer creure que abans de vostès ningú no havia fet res. Sap perfectament que no és cert. Que la seva predecessora Coalició Reformista es negués a participar l'any 2010 en la Taula de Treball sobre la Llei de la Funció Pública, no pot esborrar els trenta-tres acords a què va arribar la Taula, amb participació dels sindicats representatius de la Funció Pública, per avançar en la reforma de la Llei actual.

L'ECONOMIA I LA FISCALITAT

Als que us guien en les retallades no els importa, ni poc ni molt, l'equitat de les mesures, els interessa veure com reduïu el deute i no els augmenteu la contribució.

Hem d'encarar la crisi no només des del vessant de la despesa sinó també des del vessant dels ingressos, de la fiscalitat.

Els socialdemòcrates estem convençuts que la pèrdua d'ètica i valors són a l'origen del desastre econòmic i que aquesta pèrdua és un llast pel futur.

En aquest escenari som conscients que on de veritat es reflecteix el compromís d'una societat amb uns valors i una ètica és en la fiscalitat.

I lamentablement la fiscalitat actual no respon a l'esperit ni a la lletra de l'article 37 de la Constitució.

Les recents modificacions no han respost tant a l'interès general com a la influència de grups d'interès.

Us empareu en el discurs neoliberal dominant: reduir els impostos és, sempre, positiu.

La suma d'una diversitat d'ajustos inconnexos ens deixa una espècie de formatge de gruyère que cada col·lectiu de la societat andorrana ha procurat foradar segons les seves conveniències en cada moment.

Per aquest motiu la capacitat política que s'utilitza per retallar la despesa, que sembla que requereix la conjuntura econòmica, també ha d'exigir-se per a una autèntica reforma fiscal capaç d'atendre l'interès general i les exigències de

l'economia productiva. I no s'hi val a fer-ho al final de la legislatura. S'ha de fer ja.

És possible i és necessari. I en cas que no es faci, que no ho vulgueu fer, anirà augmentant el malestar social, i també aniran augmentant els grups, que la Caixa Andorrana de la Seguretat Social qualifica i classifica com "costosos".

L'OBERTURA DE LA NOSTRA ECONOMIA

Nosaltres hem defensat sempre que cal afrontar amb valentia un procés ambiciós d'obertura de la nostra economia. I ho fem recordant sempre que el marc de desenvolupament econòmic natural del nostre país és principalment el de la Unió Europea.

Andorra no pot pretendre continuar amb l'actual proteccionisme econòmic, rebutjant el creixement i les moltes oportunitats que ha de representar la internacionalització de la nostra economia, assumint un risc cada cop més notable d'estancament econòmic i de recessió, en cas de no afrontar la internacionalització.

Per això defensàvem i defensem elaborar una llei que reguli les inversions estrangeres, com a marc normatiu que serveixi d'atracció positiva per a la inversió estrangera i que vingui a enriquir i ampliar la diversificació del creixement de la nostra economia.

Però el seu procés d'obertura s'assembla a un gran mercat de Calaf o potser caldria més parlar *d'outlet*, perquè vostè el que està promovent no és posar les bases perquè Andorra atregui talent i inversió estrangera de qualitat, el que vostè està promovent és la venda, boci a boci, i a preu de saldo del teixit empresarial andorrà a interessos estrangers. Només cal veure el que està fent Monitor Group, la consultora estrangera que el seu govern ha contractat per 1,5 milions d'euros, saltant-se alegrement totes les disposicions de la contractació pública, maquillant-ho amb l'ADI i el que estan proposant als afiliats a la UHA. Aquesta és la realitat de l'obertura econòmica que vostè i el seu govern ens proposa: no es busca inversió sinó compradors.

L'OCUPACIÓ

Fa un any ens va prometre que faria de la lluita contra l'atur la seva prioritat, que era la seva màxima preocupació. Ara és hora de fer un balanç de la situació al cap d'aquest any on han esmerçat tants esforços a tornar a crear llocs de treball... Però les xifres són tossudes, i el que ens mostren és un 48% més d'aturats que fa un any, un 65% més d'aturats des del desembre! 1.003 persones inscrites al mes d'abril en situació de recerca de treball al servei d'ocupació, a les quals hauríem de sumar les 3 mil més que han marxat del país, bona part de les quals eren cotitzants a la CASS. Si aquesta era la seva prioritat, el fracàs de la seva política és més que evident. I ho és encara més quan, si analitzem la tendència, és veu que quan nosaltres vam deixar el Govern, la situació estava en vies d'estabilització i que amb vostè al Govern, gràcies a les seves no-mesures, a partir del desembre hem vist aquest augment, li repeteixo d'un 65% de més en el nombre d'aturats.

En aquest àmbit també es troba a faltar que el sistema educatiu assimili els mecanismes de la societat d'aprenentatge per reciclar permanentment, buscar oportunitats per recuperar en l'àmbit de les noves professions a l'elevada desocupació, especialment juvenil, que tenim i donar opcions als més grans que difícilment podran reintegrar-se en el mercat de treball que havien conegut.

EL TURISME

Tornar a donar un impuls al turisme era una de les seves promeses electorals més destacades. Va fixar, a cop de talonari, pagant-li més de 8000€ al mes, al director comercial de Port Aventura, per posar-lo al capdavant d'Andorra Turisme. I ho va fer reemplaçant un bon professional andorrà, coneixedor del país i dels mercats internacionals. S'han gastat més de 8 milions d'euros en 3 campanyes, han cedit la promoció i les reserves d'hotels del país a una empresa estrangera i per quin resultat? Un nombre de visitants que no para de baixar, un nombre d'estades estancat, i 287 reserves durant l'hivern a la web d'HotelBeds. Però a més d'aquest fracàs no solament no ha aconseguit unir a tothom darrere la seva política sinó que no ha fet més que dividir. I miri que vostè havia de ser l'home del consens i de la unitat. Ha dividit els hotelers, ha dividit els comerços, ha dividit les agències de viatge. El diàleg que havia de marcar la seva etapa al Govern s'ha tornat un monòleg sense gaire sentit, on fins i tot els fracassos són alabats com grans èxits. Ens va prometre humilitat i transparència, i quan el seu ministre fa balanç del desastre que ha suposat la seva campanya d'hivern, se'n vanagloria i se'n satisfà. Quina mostra més palpable d'aquesta humilitat és la seva política turística!

RELACIONS AMB EUROPA

Sabem que les relacions amb Europa ja no poden considerar-se només política exterior en la mesura que la nostra economia ja aplica diverses directives comercials, duaneres, monetàries i financeres de la Unió Europea.

Per això li recordo, Sr. Martí, que la locomotora en la qual vostè ens deia ahir que es trobava en les relacions amb la Unió Europea va sortir de l'estació abans que vostè arribés a l'Edifici Administratiu. Ens sembla bé que hi hagi pujat.

Benvingut al tren que ens hauria de portar ben aviat a la conclusió d'un nou acord que ens acosti als avantatges i obligacions del mercat interior comunitari. Els socialdemòcrates sempre hem estat uns fermes partidaris de la convergència amb Europa.

Hem, doncs, de reforçar un gran consens sobre els eixos bàsics de la nostra política de relació amb Europa als quals cada part pugui incorporar els seus matisos però sempre amb el ben entès d'unes prioritats bàsiques compartides.

CONCLUSIÓ

Senyor cap de Govern, tindrà tot el nostre suport en el desplegament d'una lluita decidida contra el contraban. Crec, però, que per encarar-la fermament haurà de revisar alguns protocols d'actuació de la Duana amb la finalitat d'evitar la reintroducció d'amistats perillosos.

A la vegada li hem de dir que no compartim la política del “fer més amb menys” en seguretat ciutadana. Les baixes per jubilació a la Policia s'han de cobrir si volem mantenir i reforçar la tranquil·litat del país.

També m'alegro que, finalment, vulgui tirar endavant el projecte de modernització i digitalització de l'Administració que vam treballar i al que vostès no volgueren donar suport tombant els corresponents crèdits extraordinaris en aquesta cambra, l'any 2010. Aleshores sí que hi hagué “qui encara, en qüestions tan cabdals com aquesta” feia “mesquins càlculs electoralistes”.

La història d'Andorra no comença amb la seva elecció com a cap de Govern, S'entesta a parlar-nos de “nova Andorra”, quan vostè no proposa res de nou. Ens treu les velles receptes que durant molts anys, vostè i els seus amics liberals van estar repetint i que ens han dut al cul de sac en què ens trobem: menys Estat, menys serveis públics, menys confiança en el talent local, més contractacions a l'estranger, més assessors i càrrecs de confiança, més especulació en sòl urbà consolidat, amb noms i cognoms coneguts afavorits per una condonació de la cessió obligatòria.

Les receptes de la seva pretesa novetat són velles: Casino, l'eix de Meritxell-Carlemany pels vianants, heliport i –no hi podia mancar– l'aeroport de la Seu. Sembla que s'hagués inspirat en els seus vells dossiers de president del Grup parlamentari liberal.

Per gran que sigui, el desordre financer internacional no pot servir per explicar el fracàs de la política econòmica duta a terme durant el darrer any:

- No hi ha hagut recuperació.
- Ha augmentat la desocupació.
- Els dèficits públics no baixen.

Al nostre entendre les prioritats del 2012 són clares: feina pels joves, nous mitjans per a la policia i la justícia i enllestir la reforma fiscal.

Els andorrans esperen i desitgen que hi hagi un sentit, una direcció, que hi hagi ètica i que es parli clar, amb la veritat.

No estem pas confrontats només a una crisi econòmica i social sinó que tenim al davant el fracàs d'un sistema global.

El liberalisme polític del 1994 al 2009 i el liberalisme financer que l'acompanyava i l'orientava ens han posat de cara a la paret: la competitivitat del comerç andorrà s'ha degradat, les desigualtats socials augmenten, la crisi moral és ben evident i a la gent li costa creure en el seu futur.

Per això els socialdemòcrates defensem un altre model de societat, fonamentat en un creixement sostenible.

Això comporta trencar amb el model de “tenir-ho tot” que ha enriquit una minoria que no en té mai prou, i afirmar clarament que una part important dels recursos de l’Estat s’ha d’esmerçar en el benestar col·lectiu. I, també, afavorir, mitjançant la investigació i la innovació, la transició ecològica.

Això suposa una expansió molt marcada de la despesa pública per estimular l’economia i la creació de llocs de treball. Situar la inversió del conjunt de Govern i Comuns al 3% del PIB a l’horitzó 2015 no és suficient.

No ens agraden els seus discursos de la por i l’angoixa.

Contràriament al que ens deia ahir, nosaltres volem creure que el temporal no ha vingut per quedar-se sinó que ha d’escampar, com les onades s’esgoten en arribar a la platja i que, més tard o més d’hora, Andorra es recuperarà. Per això preferim un discurs d’esperança perquè, per molts temporals i onades que hi hagi, un projecte polític només pot arribar a bon port si representa una esperança.

Per això defensem l’esperança front a la por. I defensem l’economia productiva, creadora de veritable riquesa, front a l’economia depredadora, generadora de bombolles especulatives.

Moltes gràcies.